

Poslijediplomski doktorski studij
Znanosti o književnosti, teatrologije i dramatologije, filmologije,
muzikologije i studija kulture – muzikološki smjer
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

PROFESIONALNO TAMBURAŠTVO U HRVATA – stanje istraživanja

o dosadašnjem radu na doktorskom radu

24. Godišnji susret Hrvatskog muzikološkog društva,
Preporodna dvorana palače Narodnog doma, Zagreb
(online), 1.6.2023.

Ana Jazbec Kuric, mag. musicol.

... neka od dosadašnjih tamburaških istraživanja

- 1) seminari u sklopu studija muzikologije (proučavani stari časopisi u NSK...i općenita tamburaška literatura, historijat tambure...) te diplomski rad “Muzikalije, inventar i analiza djelovanja TD Gaj iz Zagreba”, ali i seminari na doktorskom studiju
- 2) uz rad na Hrvatskom radiju, bavljenje i Tamburaškim orkestrom HRT-a, praćenje koncerata i pisanje osvrta za Časopis Cantus, razgovori sa zanimljivim sugovornicima poput primjerice Zlatka Potočnika, u povodu koncerta za njegov 90. rođendan
- 3) istraživanje života i djela Paje Kolarića, ali i njegove pozicije u okviru TO HRT-a i ciklusa “U ozračju tambure” – izlaganje na Međunarodnom skupu posvećenom tom Osječaninu u povodu 200. obljetnice rođenja 2021. godine
- 4) popraćen taj skup i izrađena emisija na Hrvatskome radiju koja je obuhvatila i snimljen koncert s novim djelima umjetničke tamburaške glazbe te sugovornike od kojih je jedan i Mladen Tarbuk koji je komentirao poziciju tambure danas, ali i tadašnju najavu Glazbene tribine u znaku tambure
- 5) koncert i tekst u povodu 80. obljetnice rada TO HRT-a
- 6) prvi diplomski koncert tamburaša Muzičke akademije u HGZ-u (obrađena umjetnička glazba za tamburu + praizvedba novog djela za solo tamburu)
- 7) praćenje i snimanje koncerata Glazbene tribine u Osijeku u znaku tambure, razgovori sa sudionicima, osvrti na koncerte...
- 8) razgovori s tamburašima i učiteljima tambure u hrvatskom iseljeništvu + proučavanje literature i kontekstualiziranje istom
- 9) najrecentnije u tamburaštvu...npr. osnivanje prvog tamburaškog radija (sve veća popularizacija tambure)...

Muzikalije, inventar i analiza djelovanja TD “Gaj” iz Zagreba

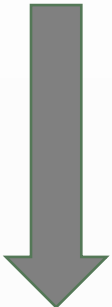
- ukupno obrađeno **740 partitura**
- zastupljeno **187 skladatelja i 57 aranžera**
- najčešće autorsko i aranžersko ime u fondu – **Julije Njikoš** (u fondu je njegova ostavština)
- **337 rukopisa, 175 autografa, 287 tiskovine i 156 muzikalije** otisnute tehnikom **litografije**
→ većinom **fotokopije** → raznolika **provenijencija: 47 različitih žigova** te nekoliko nečitkih
- vrijedan dio građe: djela iz najstarijeg dijela fonda s kraja 19. stoljeća → **dodatni podaci** poput posveta prigodom određenih događanja ili specifičnoj osobi u povijesti tamburaštva
- taj dio građe – često prilozi u izdanjima **tamburaških časopisa** koji su izlazili u tom periodu
→ u popisu – rubrika **grad: izdavač**
- historijske spoznaje o povijesti tambure i njezinom razvoju kroz povijest u Hrvata mogu se primijeniti i povezati i sa obrađenom građom
- zapaženo mjesto tambure u Hrvata

Historijat tambure

- o porijeklu tambure i njezinu razvoju
 - o raznim vrstama tambura i tamburaških sastava i sustava
- kako bi se analiza materijala mogla jasnije razumjeti
- *Tambura kao obilježje nacionalnog identiteta te prijelaz 19. u 20. stoljeće do danas u kontekstu tambure* – tambura jedino glazbalo od svih hrvatskih narodnih glazbala koje se od solističkog glazbala razvila u orkestralno
 - novija povijest od 19. stoljeća, kada je bila jednim od obilježja nacionalnog identiteta, a tamburaški ansambli oblicima ne samo seoskog, već i gradskog skupnog muziciranja
 - u 20. stoljeću, na tamburama se muziciralo i u inozemstvu i školstvu
 - **tko je sve i na koje načine pisao o tamburi**

**Instrumentalne partiture
pisane za
tamburaški orkestar**

**POPIS GRAĐE
Tamburaškog
orkestra „Gaj”
iz Zagreba**

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Signatura	Prezime i ime autora	Prezime i ime aranžera	Naslov skladbe	Sastav	Vrsta materijala	Grad: izdavač	Datacija	Provenijencija	Napomena
2	N/ADA_dkk.P	Adamič, Emil		Dva koncertna kola - Koncertno kolo 1., Koncertno kolo 2.	Bis. I., Bis. II., Br. I., Br. II., Br. III., Bug. I., Bug. II., Čelo, Ber. (i dionice: sve i Čć. in G)	tisk (kop)	Glazbeni prilog "Tamburaške glazbe" Br.5	1956	Žig: Nacionalna i sveučilišna biblioteka Zagreb (na prvoj i zadnjoj stranici)	
3	N/ADA_dm.P	Adamič, Emil		Dvanajst mesecev - Suita v C-duru za najmlajše tamburaše - 1. Januar - Sretno Novo ljeto!, 2. Februar - Veseli ples, 3. Mart - Prva ljubičica, 4. April - Pisanice, 5. Maj - Na zelenoj livadi, 6. Junij -	Bis. I., Bis. II., Br. I., Br. II., Br. III., Čelo, Bug. I., Bug. II., Ber.	tisk (kop)	Ljubljana: Tamburaške izdaje 10; Glazbeni prilog "Tamburaške glazbe" br.6a	1956	Žig: Narodna In univerzitetna knjižnica Ljubljana (na prvoj i 11. stranici)	Na naslovnoj stranici: Pregledal Adolf Groebming te su navedeni svi stavci skladbe; rukom je nadopisano: MO 208/58; uz partituru nalazi se i jedan dodatan primjerak petog stavka u izdanju Tamburaške glazbe na kojem piše: "Septakordi kod bugarija u zagradi označeni su na farkaševski način).
	N/ADA_smc.P	Adamič, Emil							Žig: Muzička arhiva Radio Novi Sad, T/238 (nadopisano rukom)	Skladba se nalazi u dva primjerka: fotokopiji rukopisa i fotokopiji tiskovine, na prvoj stranici rukopisa i tiskovine uz skladatelja se nalazi godina: 1926. g. što vjerojatno određuje dataciju nastanka skladbe, na kraju tiskovine se nalazi skladateljev portret i nakon toga tekst o skladatelju potpisan od Julija Njikoša. Dodatni podaci za svaki

OPIS JEDINICA U EXCELU:

- Signatura
- Prezime i ime autora
- Prezime i ime aranžera
- Naslov skladbe
- Sastav
- Vrsta materijala
- Grad: izdavač
- Datacija
- Provenijencija
- Napomena

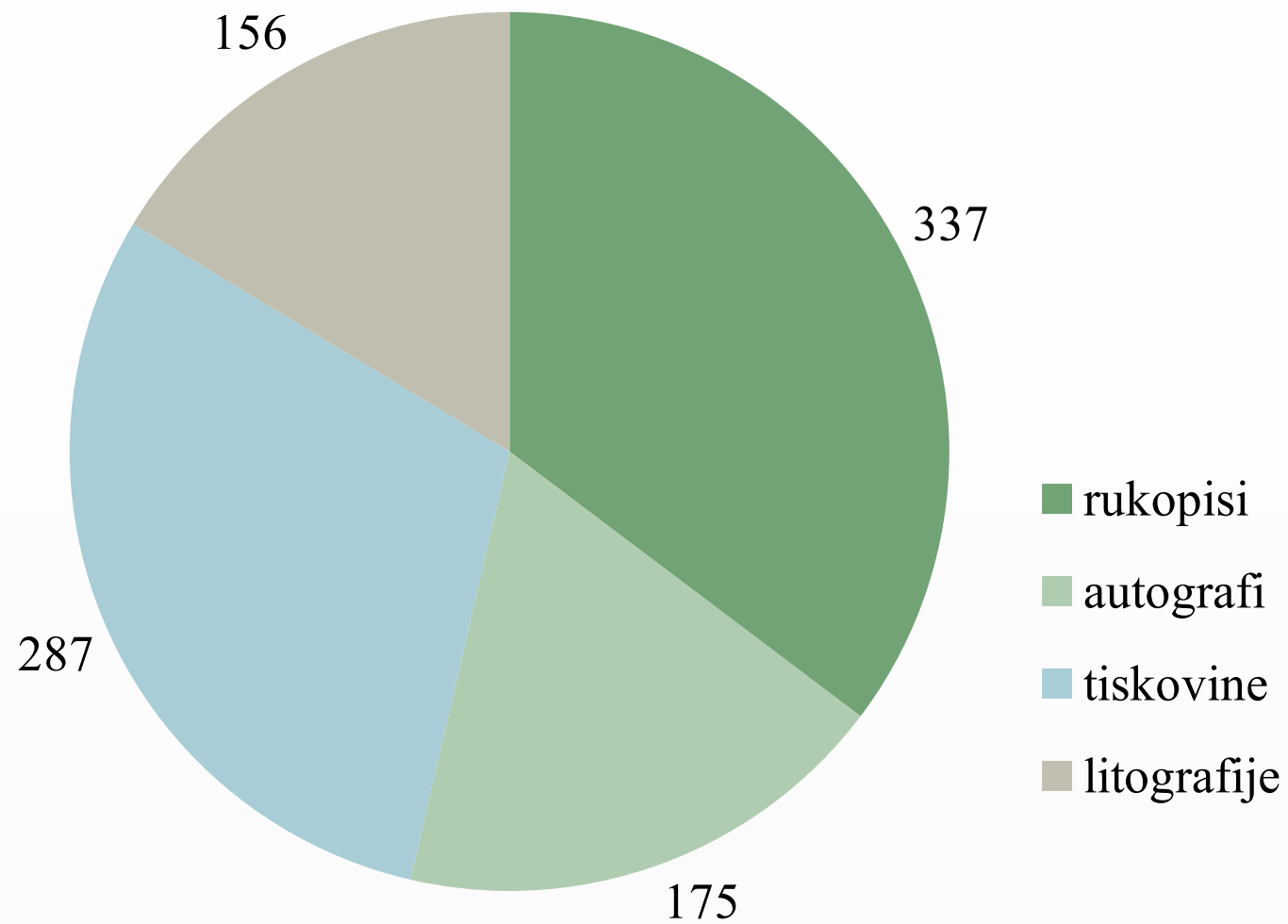

Rezultati istraživanja

**Instrumentalne partiture pisane
za tamburaški orkestar
u završnom stanju**

**UKUPNO POPISANO
740 PARTITURA**

Vrste materijala

Grafikon 1: Brojčana zastupljenost vrste materijala

Party

N/160.1 p. 2
3 x #TS

Baerni
Baer

Siniša Leopold

Tamburaški party

2001'

tiskovina Siniše
Leopolda s potpisom
skladatelja

Posvećeno osječkim tam-
burašima "Paje Kolarica" i
njihovom dirigentu Dragutinu
Stivaničeviću!

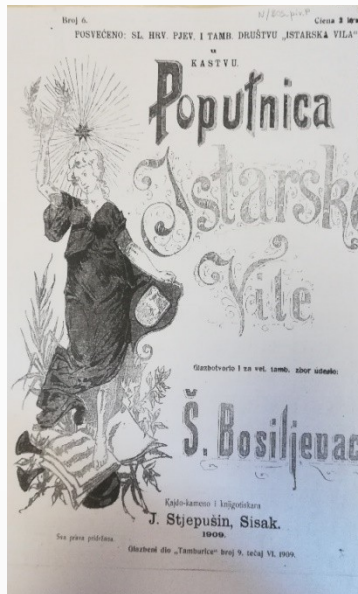
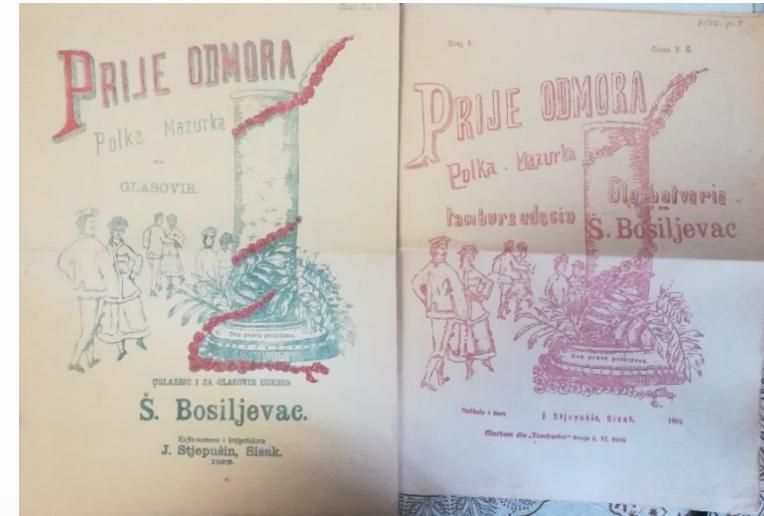
Siniša Leopold

02. 2001.

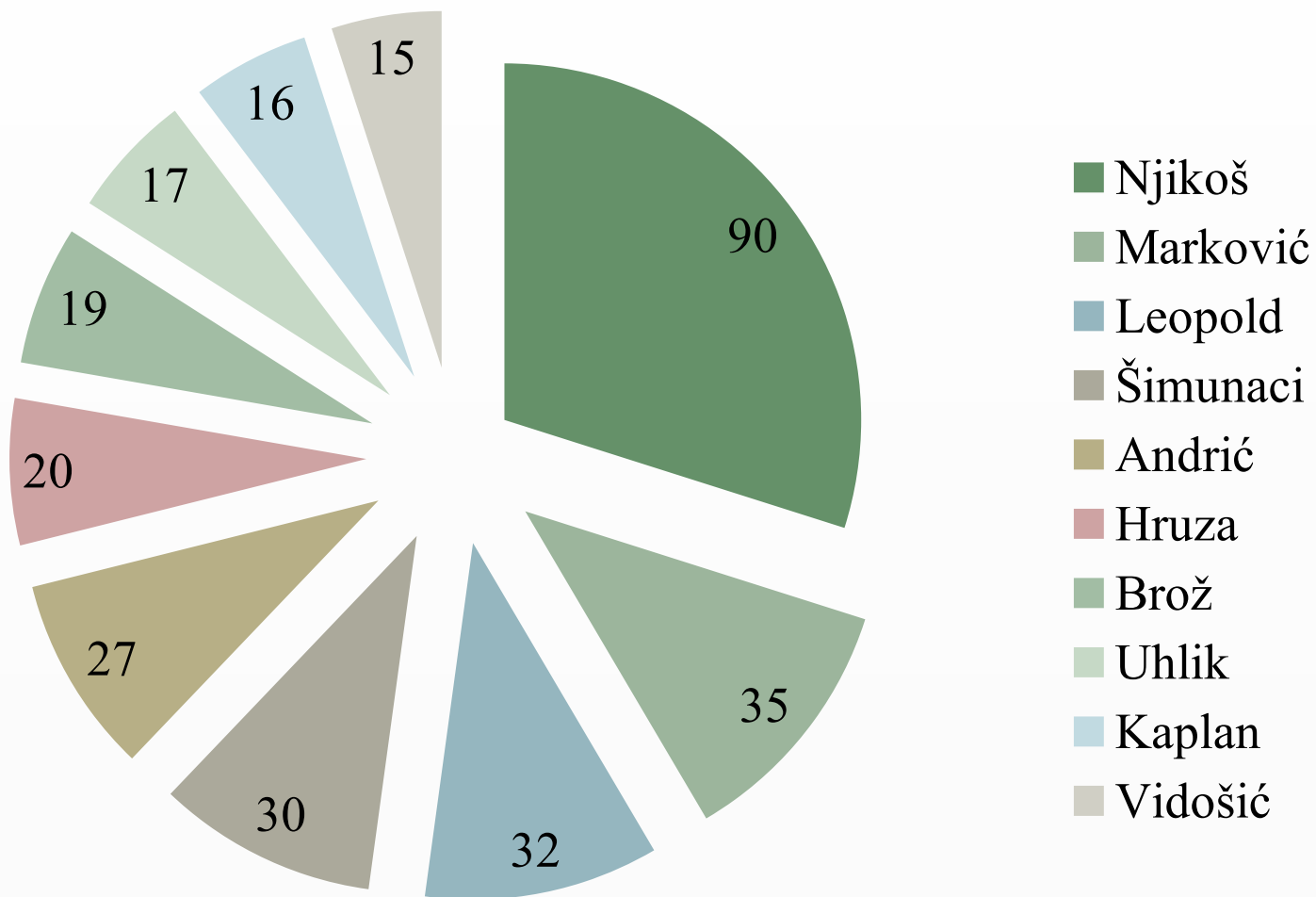
Puno uspjeha!

S. Leopold

Glazbene litografije i izdavač Janko Stjepušin – njegova tiskara i tvornica tambura

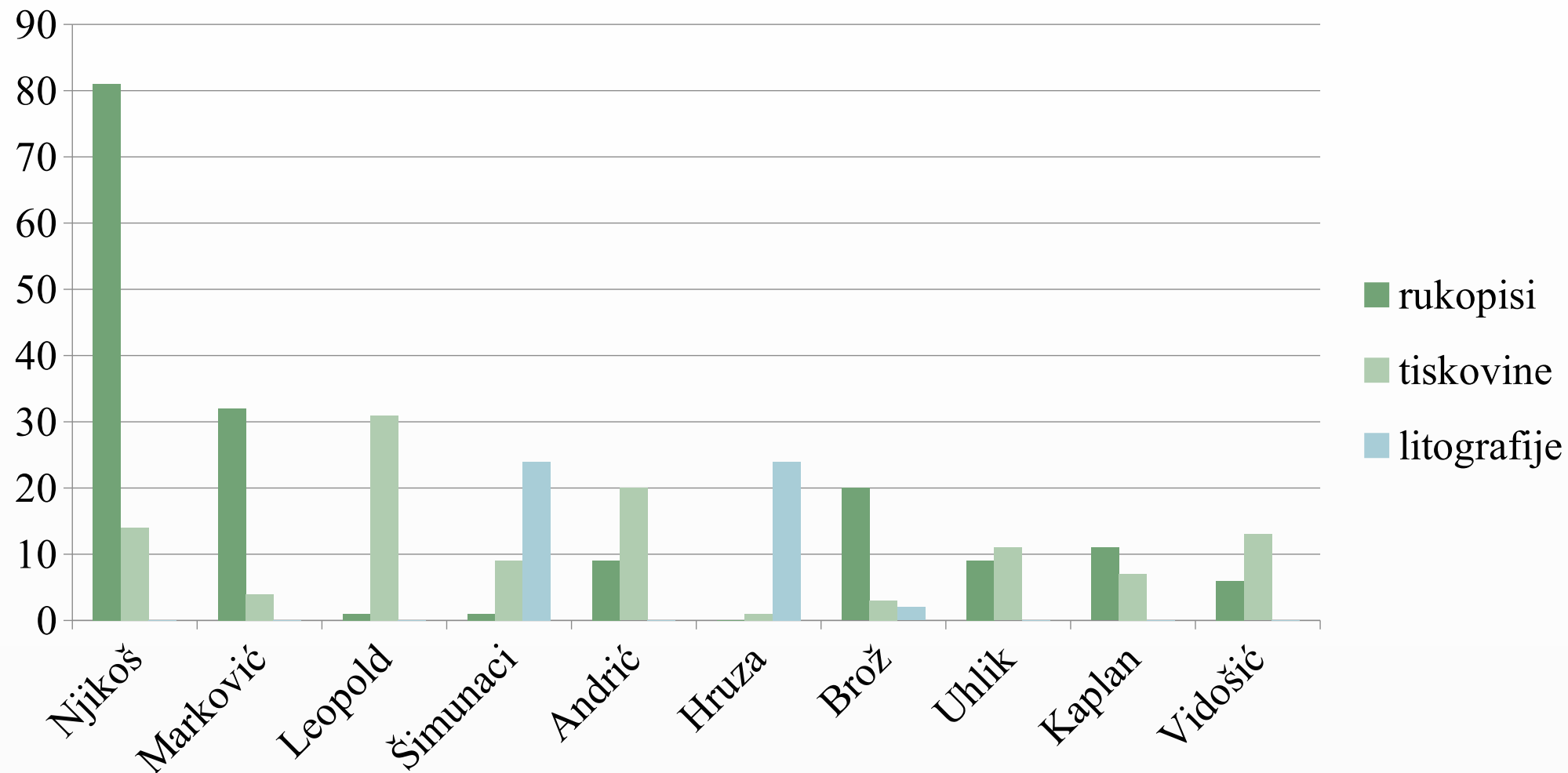

Najčešća skladateljska imena u popisu instrumentalnih tamburaških partitura Tamburaškog društva „Gaj“

Grafikon 1: Brojčana zastupljenost skladatelja u obrađenim tamburaškim partiturama

Autori prema vrsti materijala

Grafikon 2: Brojčana zastupljenost skladatelja u obrađenim tamburaškim partiturama

Prilog 2: Popis skladatelja

	Prezime i ime autora	Signatura	Broj skladbi
1.	Adamič, Emil (1877-1936)	N/ADA_dkk.P, N/ADA_dm.P, N/ADA_smc.P	3
2.	Albini, Srećko (1869-1933)	N/ALB_bfa.P, N/ALB_bfk.P, N/ALB_kol.P, N/ALB_npj.P	4
3.	Andrić, Josip (1894-1967)	N/AND_bs.P, N/AND_be.P, N/AND_ds.P, N/AND_ddk.P, N/AND_eok.P, N/AND_gep.P, N/AND_kkb.P, N/AND_knr.P, N/AND_kon.P, N/AND_msp.P, N/AND_nb.P, N/AND_ndg.P, N/AND_nsk.P, N/AND_ob.P, N/AND_pc.P, N/AND_psv.P, N/AND_rs.P, N/AND_sp.P, N/AND_sr.P, N/AND_sv.P, N/AND_še.P, N/AND_tpk.P, N/AND_te.P, N/AND_upk.P, N/AND_vsd.P, N/AND_vs.P, N/AND_ze.P	27
4.	Anonimus	N/ANO_hn.P	1
5.	Anonimus	N/ANO_hnp.P	1
6.	Anonimus	N/ANO_pp.P	1

Prilog 4: Popis aranžera

	Prezime i ime aranžera	Skladatelji i skladbe	Broj skladbi
1.	Adamič, Emil	Anonimus: Sedam narodnih pesmi - 1. Potrkan ples (Slovenska ljudska pesem), 2. Lastovki v slovo (Ponarodela), 3. Voglar (Narodna), 4. Zar je morala (Srbska narodna), 5. Oj Jelena (Hrvatska narodna), 6. Čergo moja (Poranodela), 7. Kiša pada (Hrvatska narodna)	1
2.	Andrić, Josip	Zajc, Ivan pl.: Koncertno kolo	1
3.	Anonimus	Khachaturian [Hačaturjan], Aram: Masquerade suite	1
4.	Anonimus	Iron Maiden?: Out Of The Silent Planet	1
5.	Anonimus	Schubert, Franz: Moment musicaux	1
6.	Anonimus	Schubert, Franz: Simfonija u h-molu	1
7.	Batorek?	Monti, Vittorio: Csardasz	1
8.	Boch, Teodor	Gotovac, Jakov: Zvršno kolo iz opere Ero s onoga svijeta	1
9.	Bozzotti, Ivan	Donizzeti, Gaetano: Lucia Lammermoorska - Izvadak iz opere	1
10.	Bradić, Željko	Lhotka-Kalinski, Ivo: Mladost - tri stavka za tamburaški orkestar	1

Provenijencija

NAJČEŠĆE:

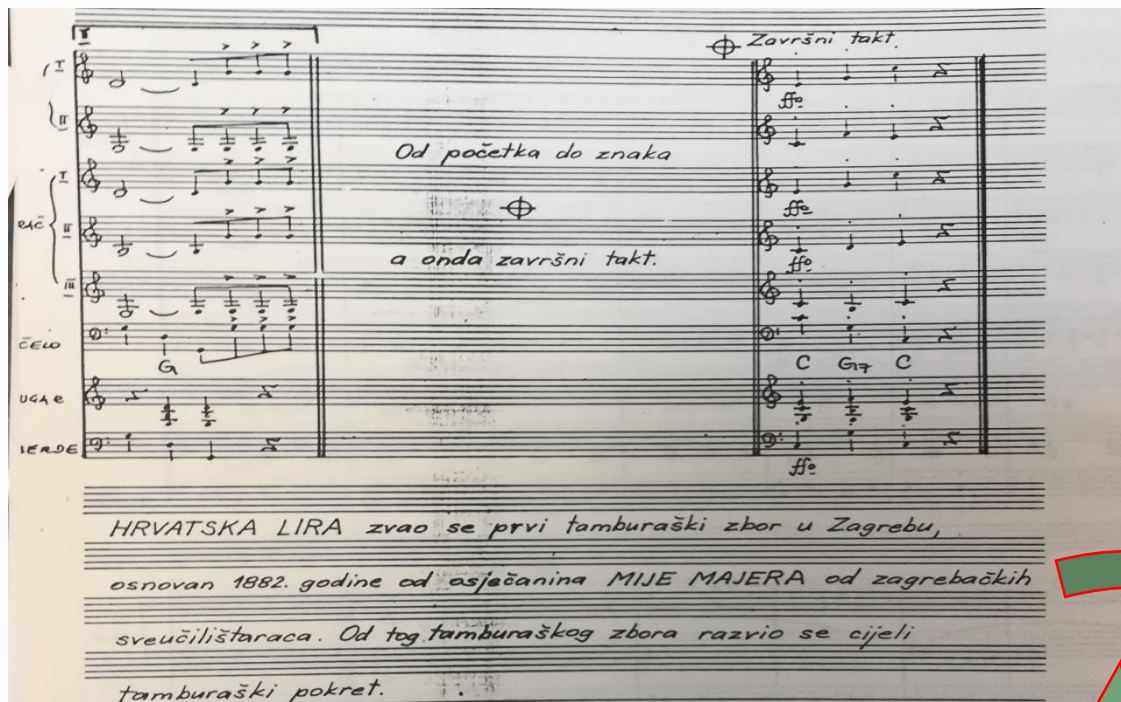
- oznaka HTS (62)
- žig Hrvatskog tamburaškog saveza u Osijeku, Glazbeni arhiv „Julije Njikoš” 1937 (14)
- žig Savez-udruga – Hrvatski sabor kulture Zagreb (12)
- potpis Julija Njikoša (9)
- žig Muzička arhiva Radio Novi Sad (8)

Prilog 5: Popis žigova, oznaka i potpisa na građi

	Žig, oznaka ili potpis	Signatura	Broj jedinica na kojima je zastupljen
1.	žig: Nacionalna i sveučilišna biblioteka Zagreb	N/ADA_dkk.P, N/AND_sv.P, N/AND_upk.P, N/BOCH_sanj.P	4
2.	žig: Narodna In univerzitetna knjižnica Ljubljana	N/ADA_dm.P	1
3.	žig: Muzička arhiva Radio Novi Sad	N/ADA_smc.P, N/KRN_hr.P, N/MAJ_hk.P, N/STE_obj.P, N/STE_obd.P, N/ŠPO_sp.P, N/VUKO_css.P, N/VUKO_mr.P	8
4.	Žig: Radio Novi Sad	N/GRE_kkt.P, N/GRE_sr.P, N/SMA_pt.P	3
5.	žig: Za tambure udešeno izričitom dozvolom originalnog nakladnika Ludwiga Doblintera (Bernhard Herzmannsky) Wien-Leipzig Pravo izvađanja pridržano	N/ALB_bfk.P	1
6.	žig: Savez udruga-Hrvatski sabor kulture Zagreb	N/AND_kkb.P, N/FOE_pla.P, N/HRG_lk.P, N/HRG_tf.P, N/KULJ_vp.P, N/MAR_mks.P, N/NJIR_bal.P, N/UHL_kvi.P, N/UHL_mts.P, N/UHL_vs.P, N/UHL_žr.P, N/UHL_žns.P	12

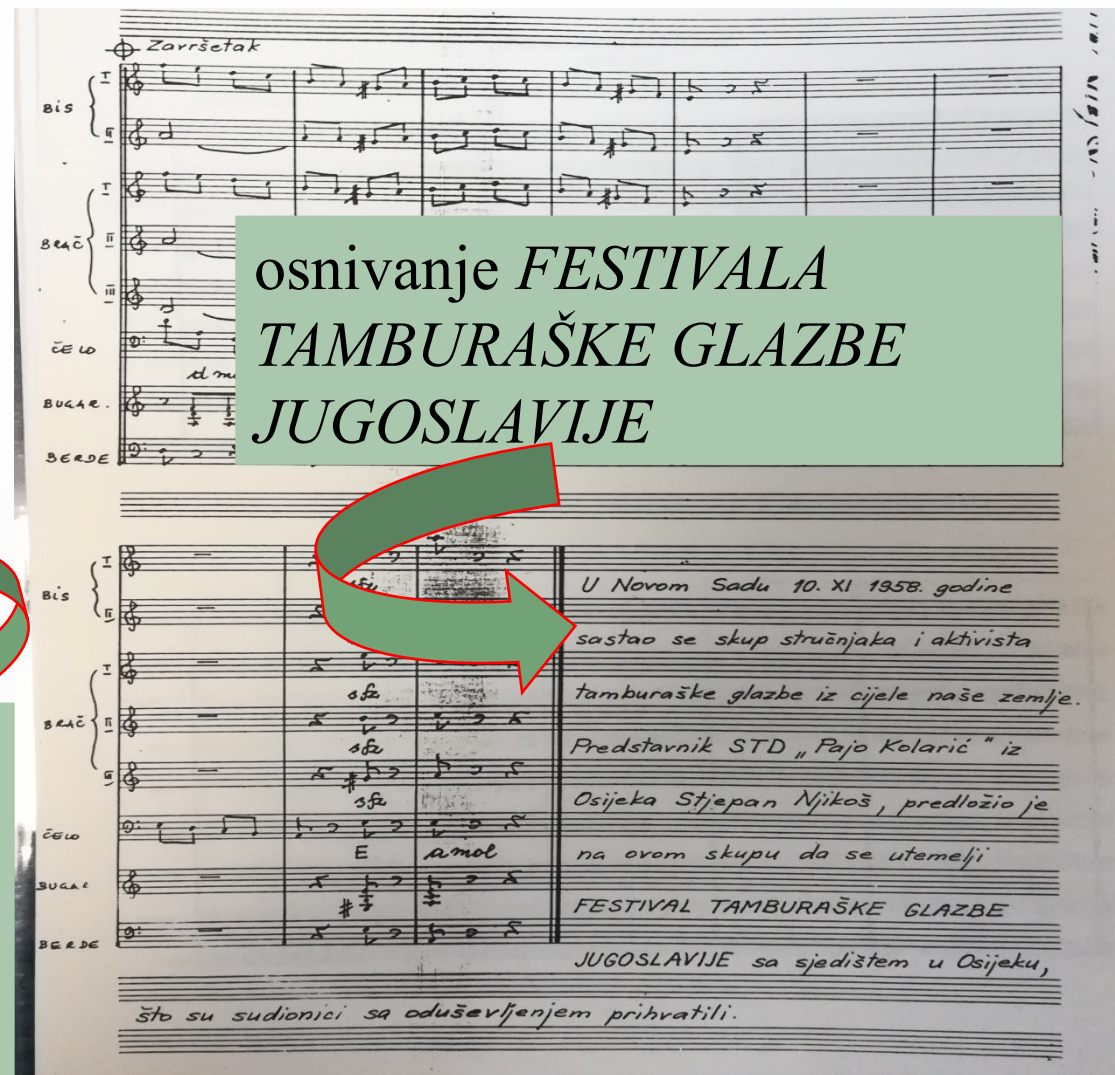
Dodatni podaci

Handwritten musical score for "HRVATSKA LIRA". The score is written on multiple staves, with parts labeled "I", "II", "III", "ČELO", "BUGAR", and "BERDE". The tempo is marked "Završni takt." (Final measure). The score includes the instruction "Od početka do znaka" (From the beginning to the sign) and "a onda završni takt." (and then the final measure). A green text box is overlaid on the bottom of the score, containing the following text:

HRVATSKA LIRA zvao se prvi tamburaški zbor u Zagrebu, osnovan 1882. godine od osječanina MIJE MAJERA od zagrebačkih sveučilištaraca. Od tog tamburaškog zbora razvio se cijeli tamburaški pokret.

HRVATSKA LIRA zvao se prvi tamburaški zbor u Zagrebu osnovan 1882. godine od Osječanina Mije Majera od zagrebačkih sveučilištaraca. Od tog tamburaškog zbora razvio se cijeli tamburaški pokret.

Handwritten musical score for "osnivanje FESTIVALA TAMBURAŠKE GLAZBE JUGOSLAVIJE". The score is written on multiple staves, with parts labeled "Bis", "I", "II", "III", "ČELO", "BUGAR", and "BERDE". The tempo is marked "Završetak" (Finale). The score includes the instruction "U Novom Sadu 10. XI 1958. godine" (In Novi Sad 10. XI 1958. year) and "sastao se skup stručnjaka i aktivista" (a meeting of experts and activists). A green text box is overlaid on the bottom of the score, containing the following text:

osnivanje *FESTIVALA TAMBURAŠKE GLAZBE JUGOSLAVIJE*

U Novom Sadu 10. XI 1958. godine sastao se skup stručnjaka i aktivista tamburaške glazbe iz cijele naše zemlje. Predstavnik STD "Pajo Kolarić" iz Osijeka Stjepan Njikoš, predložio je na ovom skupu da se utemeљи FESTIVAL TAMBURAŠKE GLAZBE JUGOSLAVIJE sa sjedištem u Osijeku, što su sudionici sa oduševljenjem prihvatili.

VLASNIŠTVO
Biskupijske knjižnice u Biskupiji
R. H. Broj 12

Lusak 28. svibnja 1893.

Prezvetli gospodine!

Već za mog djakovanja na pračkom konseva-
torijumu, gajio sam vruću želju, da se kao sin
čehke pokažem zahvalnim za sva ona dobra, ko-
ja Vaša Prezvetlost svemilolikom Slavjanstvu iz-
kazuje.

Predobro se sjećam slavlja, koje Vam je „umělecká
beseda“ u Tragu pricelila, i od onda polazi od
usta do usta: „Strossmayer, Strossmayer, to je ona
kviečda, koja nam je pokazala put do medju-
sobne ljubavi svih Slavena!“

Evo sam sada i ja u stanju, da kao učitelj glasbe
na kv. riečkoj višoj gimnaziji i kao skladatelj
Vašoj slavi ovu malenkost pridodam, i dao Bog,
da nam po čitavoj miloj slavskoj zemlji tambura
sitnim glasom udari: „Pod slavjanskim barjakom.“
Živio nam Strossmayer!“

Vaše Prezvetlosti
najođuniji
Vilim Gustav Brož

N/280-Psb. P

Pod slavjanskim barjakom!

Laječnička poputnica slavjanskih tamburaša

prvom ljubitelju „Slavjanstva“

prezjetellomu

gosp. Dr. Jurju Strossmayeru

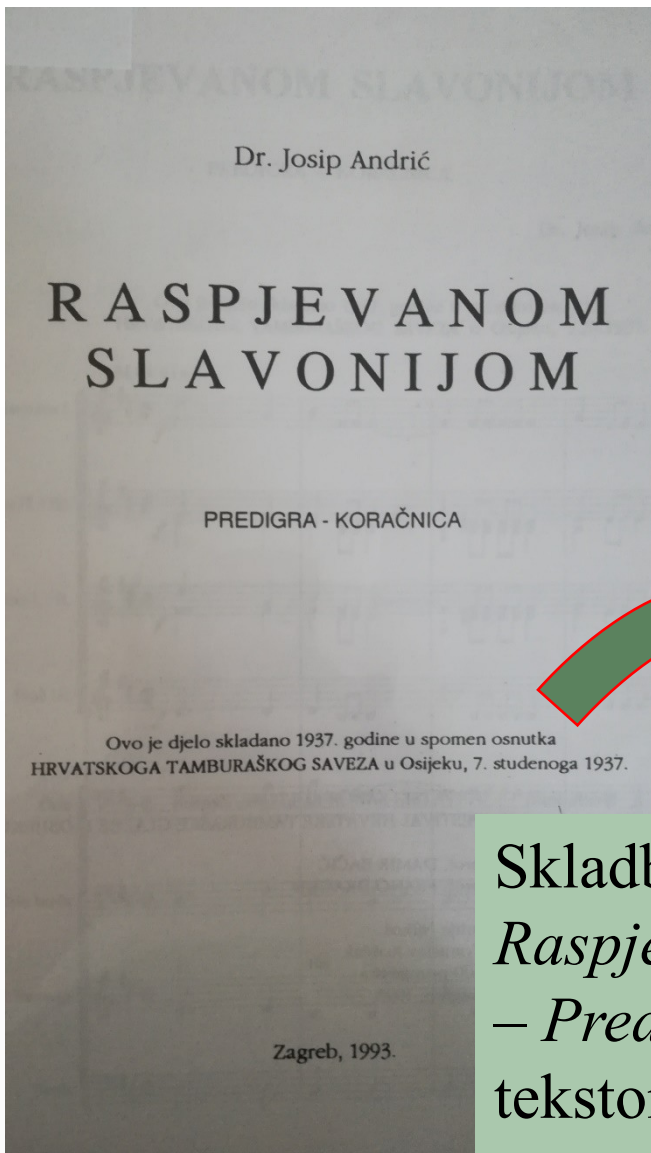
posređuje

V. G. Brož

oborovodja „Slavanske Vile“, osavnatelj tamburaških
oborova i učitelj pjevanja na kv. višoj gimnaziji

na
Prieči.

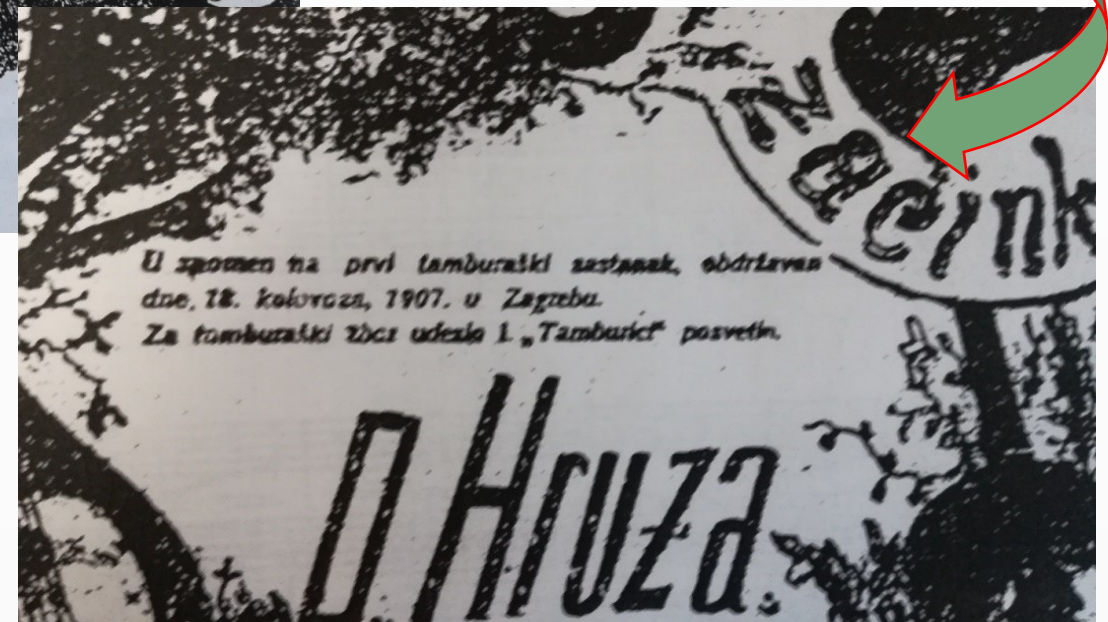
Na kraju skladbe u rukopisu *Pod slavjanskim barjakom* nalazi se pismo skladatelja Vilima Gustava Broža J. J. Strossmayeru

Skladba Josipa Andrića
Raspjevanom Slavonijom
– *Predigra-koračnica* s
tekstom o nastanku u
spomen osnutka
Hrvatskog tamburaškog
saveza u Osijeku

Skladba Dragutina Hruze
Tamburaški sastanak s
tekstom o nastanku skladbe u
spomen prvog tamburaškog
sastanka u Zagrebu

Moguće smjernice za daljnja istraživanja nakon diplomskog rada u okrilju zagrebačkog tamburaškog društva i bogate arhive

daljnja analiza
građe i
repertoara
društva

povezivanje
građe s
programima,
plakatima,
nagradama i
kritikama i
njihova daljnja
obrađ

rad kao
predložak
izradi
monografiji
društva

izrada
online baze
podataka

daljnje
izučavanje
tamburaštva
u Hrvatskoj
i okolici

(PROFESIONALNI) Tamburaški orkestar Hrvatske radiotelevizije udruženi mladim studentskim snagama

Slika 2: Tamburaški orkestar Hrvatske radiotelevizije na svom jednom od popularnijih koncerata iz ciklusa “U ozračju tambure” – “Mladi glazbenici u ozračju tambure”
2019. godine

Slika 3: Oslikani hodnici prema HRT-ovoj Fonoteci

Fonoteka HRT-a

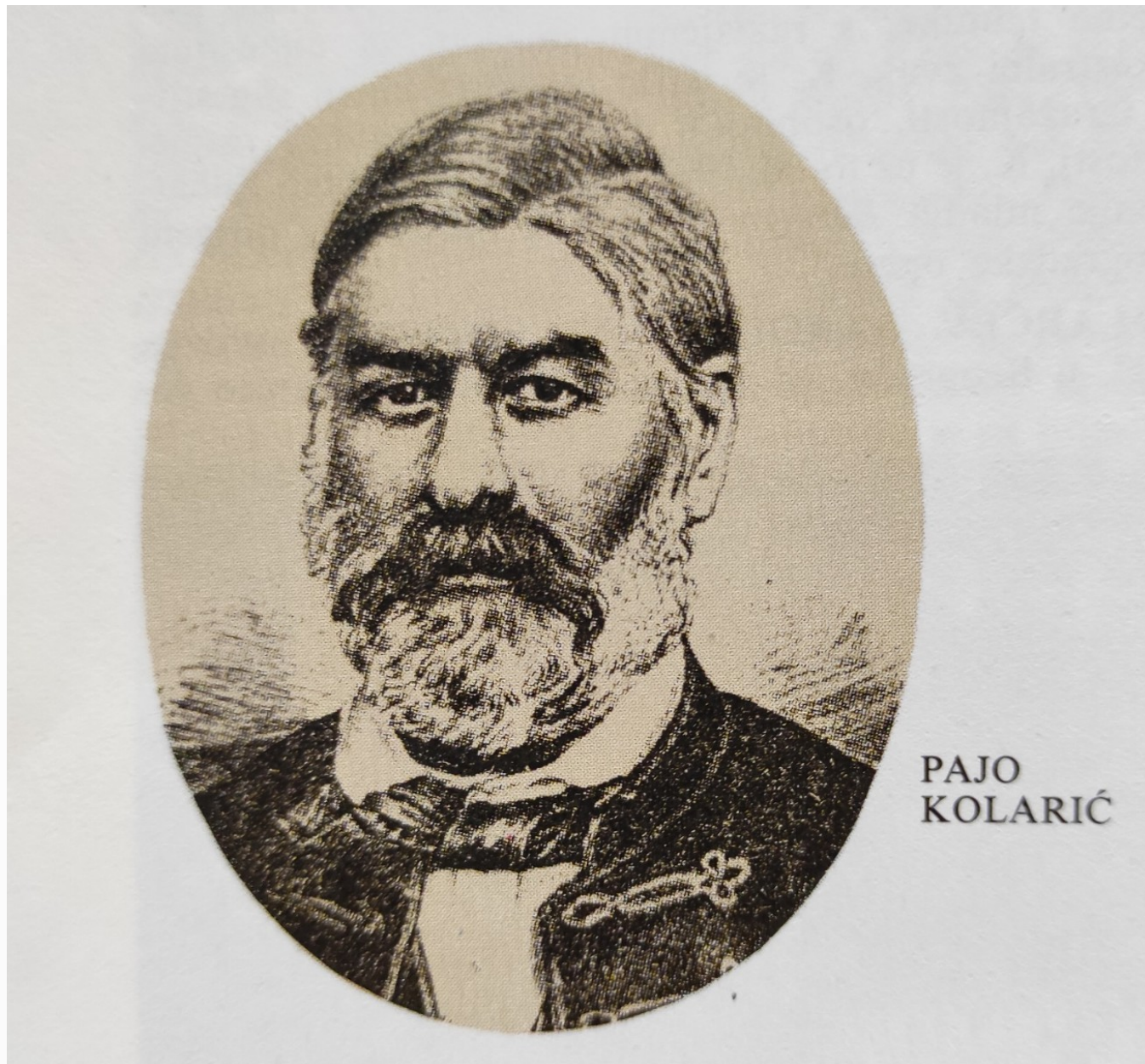

Slika 4: Fonoteka HRT-a – vrpce i CD-ovi odijeljeni po kategorijama zabavne, narodne i ozbiljne glazbe

Fonoteka HRT-a

Slika 5: Fonoteka HRT-a - CD-ovi i vrpce

Slika 6: Česti portret Paje Kolarića u primarnim izvorima

Slika 7: Primjer Kolarićeve *Miruj, miruj srce moje* na HRT-ovoj vrpci iz 1977. godine

Slika 8: Primjer Kolarićeve *Miruj, miruj srce moje* na HRT-ovm CD-u suvremenijeg izdanja

Pajo Kolarić u Fonoteci HRT-a

- sedamdesetak snimki
- javlja se i četiri puta kao tekstopisac
- neka od djela naslovljena prema njemu – Josip Andrić sa svojom *Uvertirom Pajo Kolarić* ili *Tamburom Paje Kolarića*, op. 250, br. 2
 - *Pred spomenikom Paje Kolarića* Save Vukosavljeva
- ovih dana nova snimanja Kolarićevih djela
 - CDN: 20
 - SCN: 35
 - VN: 4
 - SCO: 1

Glazbena tribina Hrvatskog društva skladatelja će ove godine naglasak staviti na tradicijske instrumente u suvremenoglazbenome okruženju – prije svega će biti riječ o tamburi, a tu je tematsku odrednicu potaknulo upravo preseljenje Tribine u matičnu regiju tamburaške glazbe – Slavoniju. Očekuju nas tako nastupi **Tamburaškog orkestra HRT-a, diplomanata tambure iz Osijeka i Zagreba, dua Hojsak&Novosel**, a program će zaokružiti koncerti Zagrebačkog kvarteta, **Cantus Ansambla** te novosadskog trubača **Nenada Markovića**. Sve to bit će nadopunjeno tradicionalnim razgovorima i predavanjima.

Tribina će se održati na nekoliko lokacija – [Kulturnom centru Osijek](#), [Hrvatskom narodnom kazalištu u Osijeku](#), [Arheološkom muzeju](#), te osječkoj [Barutani](#).

Slika 9: Zagrebački tamburaški kvartet i pijanist Ivan Batoš na završnom koncertu 58. Glazbene tribine

Značaj Glazbene tribine u Osijeku i za tamburu

- **Početni okrugli stol 58. Glazbene tribine** Hrvatskog društva skladatelja koja se po prvi puta održala u **Osijeku 18.-20.10.2021. godine** bio je pod vodstvom ravnatelja Kulturnog centra u Osijeku Ivana Kristijana Majića s važnim umjetnicima i profesorima iz različitih umjetničkih struka koji su raspravljali o **KULTURNOJ SCENI U OSIJEKU**
- **Svečani koncert otvorenja Glazbene tribine** u osječkom HNK **TO HRT-a** i šefa dirigenta Siniše Leopolda s **novim djelom skladatelja Mladena Tarbuka**
- **Koncert Cantus ansambla** u HNK Osijeku drugoga dana tribine s **novim djelom skladatelja i tamburaša kolege Marka Bertića** i solistom tamburašom **Filipom Novoselom**
- **ZAVRŠNI KONCERT SUVREMENE KOMORNE TAMBURAŠKE GLAZBE** na kojemu su nastupali **vrсни tamburaški ansambli i solisti iz Osijeka i Zagreba** te **pijanist Ivan Batoš**

**VELIK ZNAČAJ TAMBURE
NA FESTIVALU OZBILJNE GLAZBE, GLAZBENOJ TRIBINI
PO PRVI PUTA ODRŽANOJ U OSIJEKU**

**→ Sva zanimljiva tamburaška djela na 58. Glazbenoj tribini u
Osijeku
i svi koncerti snimljeni su i popraćeni
za trajnu arhivu i emitiranje Hrvatskoga radija
pod vodstvom urednice Ane Jazbec**

**...osvrsti na koncert TO HRT-a na svečanom otvorenju
58. Glazbene tribine u Osijeku,
ali i Cantus ansambla sa solistima i na braču te na
završni koncert suvremene tamburaške glazbe u emisiji
Sedam dana glazbe Hrvatskoga radija...**

→ To su jedne od prvih **ozbiljnih kritika** suvremene umjetničke tamburaške glazbe i to u dugovječnoj emisiji Hrvatskoga radija ozbiljne glazbe **SEDAM DANA GLAZBE**

Sedam dana glazbe

UREDNICI:

Ana Jazbec,
Trpimir
Matasović

AUTORI:

Ana Jazbec, Trpimir
Matasović

PODIJELI:

Neke od smjernica istraživanja tamburaštva u Hrvatskoj s posebnim osvrtom na djelovanje i Fonoteku Tamburaškog orkestra HRT-a

analiza građe i repertoara orkestra, ali i etnografsko istraživanje i razgovori sa članovima i dirigentima orkestra

povezivanje građe s programima, plakatima, nagradama i kritikama i njihova daljnja obrada

moguća analiza određenih tamburaških djela

daljnje izučavanje tamburaštva u Hrvatskoj i okolini i djelovanja pojedinih ključnih osoba, poput sada Paje Kolarića

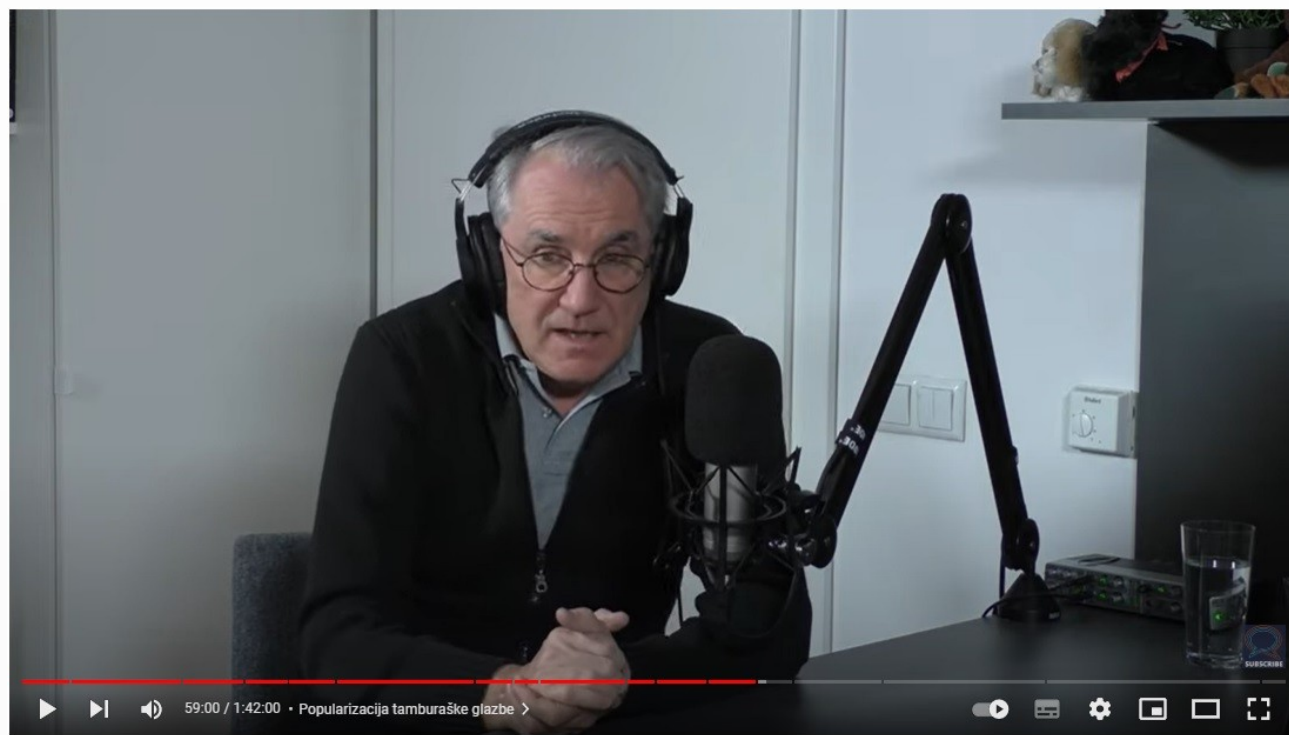
Profesionalno tamburaštvo u Hrvatskoj i iseljeništvu – doktorski rad

- POČETNA RAZMATRANJA:
 - **Ključne riječi**, niti vodilje kroz rad:
 - **Estetika** (vrsnoća/kvaliteta/vrijednosti u aspektima izvodilaštva, obrađivanja i prerađivanja, skladateljstva i dr...)
 - **Infrastruktura** (novootvoreni studiji/škole, literatura/notno izdavaštvo, graditeljstvo glazbala, mjesta izvođenja, medijska prisutnost (radio, diskografija, TV i filmska glazba)
 - **Tržište** (ekonomski aspekti (tzv. popularna tambura, festivali, bandovi...), održivost i naplativost)
 - **Identitet** (etnički i kulturni kao snažna podloga identifikacije i naklonosti prema tamburaštvu)
 - **Razmjena/migracije** (komunikacija izvan vlastitog dvorišta tamburaštva prema drugim glazbenim scenama, žanrovima, područjima, zajednicama, itd.)
 - = moguće pretpostavke profesionalizma te važni elementi koji mu pogoduju...
- sve to razmatrati i kroz **Tamburaški orkestar HRT-a**, odabrane **sugovornike**, te na temelju **vlastitih iskustava i analiza**, zahvaljujući **vlastitoj auto-antropološkoj ulozi u istraživanju**, kao autorice rada, ujedno i **tamburašice** te dijelom današnjeg kruga tamburaštva u Hrvata
- **kontekstualiziranje literaturom** (povijesnom i suvremenom)

Terenska istraživanja, razgovori, promatranja sa sudjelovanjima...

- u Hrvatskoj i hrvatskom iseljeništvu
- odabrani **sugovornici** poput Jerryja Grchevicha (Amerika), učitelji tambure u hrvatskom iseljeništvu: u Austriji, Njemačkoj, Slovačkoj i Češkoj... (Stjepan Fortuna, Franjo Batorek...), ali i svirači u hrv. iseljeništvu, npr. u Njemačkoj (Saša Sertić, Vlado Bašić)
- važni dionici tamburaštva, stručnjaci, tamburolozi, glazbenici (Siniša Leopold, Veljko Valentin Škorvaga, Matija Fortuna, Filip Novosel...)

Današnje digitalno doba i zanimljivi internetski izvori...:
Siniša Leopold u novom podcastu Audijalog kolege
diplomiranog tamburaša Srđana Stanojevića (među
ostalim, kategorizacija tambure u tri segmenta, isječak...)

Siniša Leopold: Tamburaški orkestar HRT, Svirci moji, Tambura u Hrvata | Audijalog #25

Audijalog
590 pretplatnika

Preplaćeni ▾

35

Podijeli

Preuzmi

Isječak

Sadržaj:

0:00 Intro, promo, najava gosta

3:58 Mirovina, druženja, anegdote

13:00 Početci njegovog rada u T.O. HRTa

17:55 Valceri, polke i druge špelancije

21:23 Šef dirigent T.O. HRTa

25:17 Oliver Dragojević

36:35 Turneja po Americi

39:38 O pjesmi "Ružo moja crvena"

41:35 Svirci moji

48:40 Anegdote s požeškog festivala

50:55 Tamburaški "boom" '90-ih

55:02 Tambura u tri segmenta

59:00 Popularizacija tamburaške glazbe

1:01:48 Anegdote iz ratnih godina

1:09:01 Razvojni put tambure

1:22:25 Problematika tambure u glazbenom školstvu (štimovi, partiture, solisti, sastavi)

1:40:05 Anegdota za kraj

Osnivanje prvog **Tamburaškog radija** – emitiranje isključivo tamburaške glazbe, rasprostranjenost po cijelom svijetu, veze sa iseljeništvom... veliki značaj sve većoj **popularizaciji tambure** u zadnje vrijeme

The screenshot shows the website for 'Tamburaški radio'. At the top, a black bar contains the text 'ZVONKO BOGDAN DOĆI ĆU TI KO U STAROJ PISMI' on the left and navigation links 'O NAMA', 'KONTAKT', and 'POKROVITELJSTVO' on the right. Below this is a purple header with the 'Tamburaški radio' logo on the left and a menu of links: 'POČETNA', 'PROGRAM', 'TOP LISTA', 'VIDEO', 'PODCAST', 'DOGAĐANJA', 'BLOG', and 'EKIPA'. To the right of these links are three circular icons (hamburger menu, play, and volume) and a red 'PLAYER' button. The main content area has a blue background. On the left, a large image of a landscape with a tree is featured with the text 'ON AIR', 'Jutro u ravnici', and 'Za najljepši početak dana'. On the right, a smaller image shows a person at a desk with the text 'Pjesma s posvetom' and '12:00 - 13:30'. Below this is a 'PRATINAS' section. At the bottom, a black player bar shows a play button, the song title 'DOĆI ĆU TI KO U STAROJ PISMI' by 'ZVONKO BOGDAN', a small photo of the artist, and a '00:00' timer. A hamburger menu icon is in the bottom right corner.

🎵 ZVONKO BOGDAN DOĆI ĆU TI KO U STAROJ PISMI

O NAMA KONTAKT POKROVITELJSTVO

Tamburaški radio

POČETNA PROGRAM TOP LISTA VIDEO PODCAST DOGAĐANJA BLOG EKIPA

☰ ▶ 🔊 **PLAYER**

TRENUTNO U PROGRAMU

ON AIR

Jutro u ravnici

Za najljepši početak dana

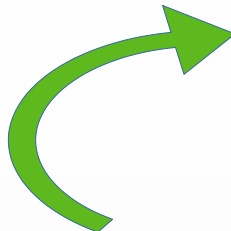
SLIJEDI USKORO

Pjesma s posvetom

12:00 - 13:30

PRATINAS

▶ DOĆI ĆU TI KO U STAROJ PISMI
ZVONKO BOGDAN 00:00

Zanimljivi isječci iz časopisa *Hrvatski krugoval* iz 1944. godine...što je dostupno digitalizirano, i online

KRUGOVALNE Zanimljivosti

Prinudno slušanje krugovalca

Pred nekoliko godina dogodilo se je u američkom gradu Rahway u državi New-Jersey slučaj krugovalca zanimljivost.

Grad Rahway imao je vrlo jaku krugovalnu postaju, koja je davala svoje izvedbe ponaša dviju antena visokih 115 metara. Gradnja Rahwaya su bili prinudjeni slušati krugoval, jer kada su i zatvorili svoje prijatelje, krugovalni raspored se je odvijao i dalje kroz čitav i kući, kroz štednjake, te sa svih ostalih željenih stvari po kućama.

Tehniciari su ova krugovalna zanimljivost objasnili ovako: svaka stvar prevučena ma kakvim okolišnim metodom ili zrakom, zadržava silu elektromagnetne valove, te ih pretvara u glasovne valove.

Svakog dana dolazio je po koji glasovnik Rahwaya na krugovalnu postaju i tamo se je tužio, kako njegov željeni luster daje vremenom znak, kako metalna ograda njegovog vrta prenosi vijesti ili izvještaj vodostaja ili kako kuhinjski štednjak svira plesnu glasu.

Tako je došao na krugovalnu postaju i jedan gospodin, koji je rekao, da se njegova kuća nalazi u blizini postaje i da on bez prestanka čuje raspored koji se prestanka čuje. — Pa to su čitav i kući, koje funkcioniraju kao prijamni aparat, — kazao mu je inženjer.

— Ali je čujan glasu u zraku kamogid idem. Do vraga, pa čujem je evo i sada, — stane uporno tvrditi ovaj gospodin. — U tom su se času nalazili u jednoj podupnu hermetički zatvorenoj sobi, akustički podupnu izoliranoj, pa su prema toj njegovoj tvrdnji tehniciari postaje postali iznenađeni. — Pa što se sadn daje? — pitali su ga.

— Pjesme, a pjeva ih taj i taj tenor.

Poslije je odgovor bio točan, tehniciari su se oslanjajući zainteresirali za ovaj slučaj i napokon su pronašli, da taj čovjek radi u jednom laboratoriju karborunduma, pa je na taj način tajna mogla biti objašnjena: mali komadi karborunduma zadržavaju se među njegovim metalnim zubima i na taj se način zubi pretvorili u prijamni aparat.

Prenosni mikrofoni
Sve izvedbe, koje primamo na krugovalnom prijamniku, ne dolaze neposredno iz usta samih krugovalnih postaja. Kod prenošenja sportista predmeta, kod motokiklističkih i sanjerskih utrka, trčanja štafeta i t. d., te kod prenošenja ostalih aktualnih dnevnih događaja, upotrebljavaju se mali prenosni mikrofoni, koje sami krugovalni izvještaji nose sobom.

Ti mikrofoni mogu savršeno udovoljavati svojoj svrsi. Na primjer kod prenošenja športskih priredaba krugovalni izvještaji mogu se čuti i na mjestu tumačiti tok igre, utrke ili natjecanja.

I naši krugovalni izvještaji upotrebljavaju ovakove prenosne mikrofone kod prenošenja raznih izvedaba skupština, mimohoda i t. d.

TAMBURAŠKE IZVEDBE D. K. P. ZAGREB

Tamburaški krugovalni zbor Državnog krugovalnog postaja Zagreb kod jednog nastupa. Zborom ra vna dr. Slavko Janković

Krugovalni tamburaški zbor D. K. P. Zagreb dao je u godini 1943. 105 koncertnih izvedaba. U prvoj polovini godine 40, a u drugoj 65. Bile su izvedene 165 skladbe od 51 skladatelja, i to u 419 točaka.

Iz tog sklopa, da se vrlo malo ponašalo. Nijedna skladba nije kroz cijelu godinu bila izvedena više od 8 puta i to:

Od svih izvedenih skladbi 42 su bile izvedene prvi puta, a 27 ih je izvedeno prvi puta kao tamburaške premade. Dakle ukupno 69 prvih izvedaba.

Najviše je skladbi izvedeno od skladatelja iz Zagreba: broj izvedaba:

1. Šepelj Zlatko 17 (49);
2. Andrić dr. Josip 16 (45);
3. Janković Slavko 12 (37);
4. Šimuncić Roko 12 (29);
5. Žegane dr. Vinko 10 (32);
6. Sladoljak Milon 10 (22);
7. Fruza Dragutin 9 (24);
8. Zajec pl. Ivan 8 (14);
9. Vodopivec Vinko 4 (13);
10. Čanić Josip 4 (15);
11. Armano Jakob 4 (11);
12. Kolb Kamilo 3 (9); i t. d.

Narodni krugovalni tamburaški zbor nastupio je u god. 1943. preko 300 puta.

Sad su već koncertne izvedbe krugovalnog tamburaškog zbora ustaljene i daju se tjedno obično tri puta i to:

utorkom (samo pjevanje uz tamburu) u 15.15—15.45;

četvrtkom (malu krugovalnu pjevački zbor uz tamburu) u 18.30—19;

subotom (tamburaške skladbe bez pjevanja) u 15.15—18.45.

Ove godine su pojačali za tamburašku glasu nova imena nalihi uglednih skladatelja a novim skladbama, a bit će uskoro izvedena i prva tamburaška simfonijaska skladba.

Broj članova krug. tamburaškog (koncertnog) zbora povećan je na 15 a postaje održanja tamburaškog tečaja (koji će započeti u ožujku) bit će povećan na 20 članova.

DVOMJESEČNI BEZPLATNI TAMBURAŠKI TEČAJ

Radi širenja i usavršavanja tamburice Državni zavod za krugovalnu službu Hrvatski krugoval u Zagrebu i Hrvatski tamburaški savez osnivaju dvomjesečni besplatni tamburaški tečaj sa početnike i naprednije. Predmeti tečaja jesu sljedeći: 1. Oba osniva o glasu i harmonika (predavač prof. Fran Lhotka); 2. Povijest tamburaške glasu a nordbima na oba povijest glasu (predavač dr. Josip Andrić); 3. Glasoni oblici instrumentacija sa osobitim obzrom na tamburaške skladbe (predavač dr. Vinko Žegane); 4. Praktično tamburanje (predavač Slavko Janković).

Priznati se mogu za ovaj tečaj — bez obzira na spol i staž osobe, koje su navršile 15 godina, a imaju najmanje ristu srednjoškolsku naobrazbu. Primalu se samo pismene utrke usvojene na Državnu krugovalnu postaju Zagreb. Vlatka 116. U prijavi treba navesti ime i prezime, zanimanje, školsku naobrazbu, modelitnu glasonu naobrazbu, dan, mjesec i godinu rođenja, točnu adresu, te ima li prijavitelj svoju vlastitu tamburu. Obzrom na osnove prijava mogućnost poduke izabrat će posebni odbor na osnovu prijave pedesetoricu između prijavljenih, kojima će na to pismeno biti saopćene sve ostale pojedinosti. Nabolimni odlaznicima tečaja bit će omogućen pristup u krugovalni tamburaški zbor. Prijave treba poslati najkasnije do 1. ožujka 1944. Kuponje stigle prijave ne će se uzimati u obzir.

KULTURNI ŽIVOT

• Kazališni slovački list »Nas divadlo počeo je donositi u nastavcima izvadke iz doktorske disertacije hrvatskog književnika Gusa Stečevića o slovačkom dramatičaru Ivanu Stodolu.

• Pred nekoliko dana ponovno je učenik nadpis na ploči u predvorju trogirske katedrale, koji je bio postavljen prilikom njezine 700. godišnjice, a koji su talijanske vlasti dale uništiti, da tako zasmetnu svaki trag hrvatstva Trogira.

• Hrvatska radnička komora u Banjoj Luci otvorila je radničku knjižnicu.

• U Varašdinu je bila priredena izložba slika — umonika F. Federera, M. Halsega, M. Hercega, A. Kustrovića, M. Mavara i J. Švenda. Za izložbu je vladalo veliko zanimanje.

• Uprava Hrvatskog državnog kazališta u Sarajevu uvela je svakoga petka predstavu za radnike i namještenike uz vrlo anizne cene.

• Hrvatsko pjevačko društvo »Lipa« u Osijeku proslavilo je ove godine na svečani način 50. godišnjicu obnaska.

• U Mostaru je preminuo Hadži Ali-Riza ef. Karabeg, poznati muderis, alim, vjerski prvak, teolog i pisac.

• U Zliču je održan koncert u korist Međunarodnog odbora Crvenog Kriza, na kojemu su nastupili mnogi solisti a rasporedom, koji je bio sastavljen na 15 raznih jezika. Tom prigodom je nastupila i Hrvatica Lela Truhović, koja je u narodnoj nošnji iz Vrtika odjevala

čitlun pjesmu iz Gotoveve opere »Ero s onoga svijeta«. Hrvatska umjetnica odsvetila je svojim nastupom brojno občinstvo, koje ju je upravo ohsaulo evicem.

• Nakon duže stanke priredila je u Zagrebu »Društva mladih« svoja kazališna predstava u dvorani Hrvatskog glasonog zavoda.

• Književnik Enver Colaković dobio je prvi nagradu u velikom književnom natjecanju »Matice Hrvatske« za svoj roman »Legenda o All-pašiću.

• Mladi tenor Mario Arkus priredio je uspješni koncert u Hrvatskom glasonom zavodu u Zagrebu.

• Otkaj je dobio jedno novo glasono umjetničko tijelo, t. zv. »Komorni trio«. Tvorac tria je dirigent osječke opere Rade Ivrlja. Trio sastavljaju Božica Štarić, soprano, Franjo Klokotić, tenor i Zvonimir Stojić, bariton.

• Pomeni hrvatski kulturni radnik Bogomir Toni proslavio je nedavno sedamdeset godišnjicu rođenja.

• Hrvatska pučka pozornica Glasonog saveza stališih i družih postroji izvela je kao svoju prvu orkestralnu operu »Mladost, Trojica-douze. Ovak prvi nastup Hrvatske pučke pozornice podupnu je uspio.

• Kao trideset i četvrti svevač »Preveho književnice, Matice Hrvatske, koju uređuje dr. Jan Marink, tiskana je u Turinianskom sv. Martini Antologija suvremene hrvatske prose pod naslovom »Vještice«.

• Hrvatsko državno kazalište u Zagrebu izvelo je dramu »Marionete od Rosca di San Secunda«.

• Hrvatska umjetnica Zlatka Radica nastupa stalno sa zapaženim uspjehom u opernoj kući grada Dresdena.

• Na osječkoj pozornici daje se ponovno u novoj podlići uloga Državna komedija »Dvoro Maroje« u preradi i režiji dra. Marka Foteca.

I vrat treba fino soobiti.

Izkušni gradilnji putuju sastavljaju sveka i vrat.

Evo, tambura je gotova! Treba samo napeti sice...

Prvi udarac batom, i građa se započinje... Dube se svekaše.

TAMBURICA JE HRVATSKO NARODNO GLASBALO. PRIJE NEŠTO VIŠE OD POL STOLJEĆA, ZAPOČETO JE SA STVARANJEM TAMBURAŠKIH ZBOROVA I TAMBURANJEM NA NOTE. ODONDA TAMBURU PRAVE NE SAMO POJEDINCI U NARODU, NEGO POSTOJE I PODUZEĆA, PA ČAK I MALE INDUSTRIJE. HRVATI IZSELJENICI TAKODJE NABAVLJAJU SVOJE TAMBURE U DOMOVINI.

...i tamburica može veselo zasvirati.

TEMA RADA, ciljevi, hipoteze:

Profesionalno tamburaštvo u Hrvatskoj i iseljeništvu

- **SAŽETAK, STRUKTURA I METODOLOGIJA RADA:**

- 1) djelatnost Tamburaškog orkestra HRT-a

- 2) obrazovni programi na različitim razinama obrazovanja i u amaterizmu

- 3) značajke tamburaških skladbi, obrada i izvedbi

- 4) festivalska, radijska i diskografska infrastruktura tamburaštva

- kritički će se interpretirati profesionalno tamburaštvo na temelju **analize arhivskih i medijskih izvora** te **analize glazbene građe**, a s druge strane na temelju **etnografski prikupljenih znanja i iskustva važnih dionika istraživačke teme** te **autoantropološke pozicije autorice u tamburaštvu**

- **HIPOTEZE:**

- standardi stručnosti i vrsnoće te ekonomskog položaja tamburaša u proteklih osamdesetak godina mijenjali su se ovisno o društvenim, političkim i ekonomskim okolnostima, ali se i kontinuirano prilagođavali od tradicijske prakse ka normama akademske, umjetničke, a od 1990-ih i popularne glazbe
- takva “nepotpuna prilagodljivost” tamburaštva ujedno je i jamac njegove održivosti

UVOD – o profesionalizmu (u glazbi, tamburaštvu...)

- **PROFESIONALIZAM** - bavljenje čime kao profesijom, odnosno **glavnom djelatnošću koja iziskuje određeni fond stručnih, specijalističkih znanja i umijeća te kojom se zarađuje za život**
 - ta su **dva elementa međusobno ovisna**: bez stručnih znanja i umijeća, koja se stječu nekim vidom obrazovanja, nema ni podloge za naplativost aktivnosti, odnosno zarađivanje, a bez elementa zarađivanja stručnost, neovisno o mogućim visokim svojim dosezima, ostaje na razini amaterske, hobističke aktivnosti iz zadovoljstva (za razliku od odgovornosti koju nosi profesionalni angažman)
 - tradicijska se glazba uvriježeno konceptualizira oko pitanja identiteta, dijeljenja kulture, zajednice i užitka, što bi naizgled imalo biti nespojivo s tijekom novca (usp. Ceribašić 2013), te se rasprave vezane uz njezinu profesionalizaciju obično usmjeruju “od materijalnih pitanja rada i zarada na duhovna pitanja otuđenosti od autentičnih značenja, politička pitanja globalizacijskih prisvajanja, poetičko-politička pitanja hibridnosti i sl.” (isto: 55)
 - pojmovi profesionalizma i profesionalizacije tradicijske glazbe **relativno su rijetko izravno u fokusu znanstvenih analiza**
 - **pitanja tradicije i inovacije, oživljavanja, preoblikovanja, novog stvaralaštva, adekvatnih modusa obrazovanja (odnosno prijenosa znanja i umijeća), međukulturne i međužanrovske razmjene te mehanizama održivosti svojstvena su i tamburaštvu u Hrvata**

PREGLED DOSADAŠNJIH ISTRAŽIVANJA

- **tamburaštvu**, kao jednoj od najvitalnijih glazbenih tradicija u Hrvatskoj, kao i u susjednoj Vojvodini te među hrvatskim iseljenicima, npr. u sjevernoj Americi, **posvećena je prilično skromna znanstvena literatura**
- **u proteklih tridesetak godina** ističu se radovi:
 - BONIFAČIĆ 1998 – o regionalnim, nacionalnim i rodoljubnim aspektima hrvatske tamburaške glazbe u kontekstu političkih promjena i Domovinskog rata 1990-ih
 - FORRY (2011) – o procesima transformacije tamburaške tradicije u Vojvodini tijekom 20. stoljeća i naročito njezina mjesta u glazbenoj kulturi u 1980-ima
 - MACMILLEN (2019) – o ulozi (i specifičnije, o afektivnom kapacitetu) tamburaštva kao dijela popularne kulture u artikulaciji i refleksiji etničkih, rasnih, rodni, religijskih i drugih društvenih tenzija i/ili njihova razrješenja u poslijeratnoj Hrvatskoj
 - SREMAC (2002) (prema KOLAR 1975) – o američkom ogranku tamburaške tradicije, npr. u aspektu ocrtavanja njegova povijesnog razvoja
 - MARCH (2003) - dokumentiranja interakcije među glazbenicima u domovini i dijaspori u kontekstu olakšane, digitalne komunikacije
 - istaknuti dionici tamburaške glazbe također se javljaju kao autori radova o tamburaštvu (LEOPOLD 1995, FERİĆ 2011, NJIKOŠ 2011) pri čemu nerijetko, sukladno i namjeni takvih izdanja široj kulturnoj javnosti, ukratko predočavaju ukupan povijesni razvoj tamburaštva (nadovezujući se na stariju literaturu kao što je to ANDRIĆ 1962), okosnice današnjih sustava ugodbe, karakteristične repertoare, glavne nositelje pojedinih usmjerenja te infrastrukturu tamburaške javne prakse
 - iz kruga tamburaških stručnjaka dolaze i različiti priručnici i škole tambura
- **ne postoje istraživanja izravno posvećena profesionalnom tamburaštvu** (uz iznimku kraćih priloga koji funkcioniraju više kao važni izvori nego li literatura, npr. ŠKORVAGA 2019, i radova nastalih u povodu važnih obljetnica, npr. KRPAN 2011)

- profesionalno tamburaštvo bit će nadalje osvjetljeno **usporedbom s pojedinim drugim primjerima profesionaliziranih i komercijaliziranih tradicijskih glazbi**:
 - u nacionalnom i regionalnom kontekstu:
 - od istraživanja **klapskog pjevanja** kao dijela popularne kulture (ĆALETA 2021) do **profesionalnih svadbenih glazbenika** (HALUŽAN 2023), od medijske produkcije **sevdalinke** (IMAMOVIĆ 2016) do **novokomponirane narodne glazbe** (VIDIĆ RASMUSSEN 2002)
 - na međunarodnoj razini:
 - korisne paralele donose SALAZAR (2011) svojim istraživanjem obrazovnih programa i festivala koji su u bitnome utjecaji na procvat i profesionalizaciju **meksičke *mariachi* glazbe u SAD**, BUCHANAN (1991) koja je potanko analizirala politike i prakse **profesionalnih bugarskih narodnih orkestara u socijalističkom i postsocijalističkom razdoblju** te HILL (2005) sa svojim istraživanjem **visokoškolskog obrazovanja tradicijskih glazbenika u Finskoj**

- kad je pak riječ o konceptualiziranju tamburaških diskursa i praksi u odnosu na politike identiteta u Hrvatskoj i iseljeništvu, rad se oslanja na **etnološku i kulturnoantropološku literaturu**, naročito na studije **hrvatskih iseljeničkih zajednica u Europi i prekomorskim zemljama** (ČAPO 2019, ĐURIN 2020)
- iz istih disciplina crpe se i smjernice što se tiče **etnografskih metoda sudioničkog promatranja i intervju**a te učinkovitog povezivanja **moje pozicije aktivne tamburašice u odnosu na vlastitu istraživačku poziciju** (Čapo Žmegač, Gulin Zrnić i Šantek 2006; Škrbić Alempijević, Potkonjak i Rubić 2016).
- na posljepku, u **analizi same glazbene građe** fokus će biti na **novijim pristupima glazbi u izvedbi**, odnosno **analizirat će se ne samo partiture** nego i **izvedbeni elementi snimljene glazbe** (BAYLEY 2010, CERIBAŠIĆ 2022)

Neke teze za daljnji plan rada...

- u recentnom **zborniku** pod naslovom *Expanding professionalism in music and higher music education* identificiraju se **četiri elementa profesionalizma**:
 - i) stručnost sazdana na ovladavanju teorijom i složenim tehnikama, što iziskuje sustavni studij (u pravilu na visokoškolskoj razini) koji nije dostižan za sve u društvu te socijalizaciju novaka u kulturu i simbole profesije;
 - ii) rad koji je sukladan ključnim društvenim vrijednostima i potrebama, te je stoga inherentno vrijedan za društvo;
 - iii) visoka razina autonomije praktičara (profesionalaca) u provedbi djelatnosti, a na temelju povjerenja u njihovu stručnost (što potkrepljuju i “licence” za obavljanje djelatnosti, bilo da ih država formalno izdaje ili se stječu neformalnije nekom vrstom društvenoga ugovora);
 - iv) razvijena organizacija i osjećaj zajedništva među praktičarima, što uključuje i dobro razvijen etički kodeks koji definira ponašanje praktičara i vrijednosti profesije te postupke discipliniranja onih koji krše standarde (WESTERLUND I GAUNT 2022: xiv).

- za današnje **profesionalce** na području umjetničke glazbe, na koje i jest koncentriran ovaj zbornik, izazov je kako održati uspostavljene standarde stručnosti, kulture ophođenja i profesionalne autonomije uspostavljene unutar profesije u odnosu na izvanjske zahtjeve oko društvene odgovornosti, a u kontekstu rastuće društvene neizvjesnosti, ekonomske prekarnosti, ekoloških prijetnji, kulturne i društvene super-raznolikosti te, specifičnije, rastućeg propitivanja upravo dotičnih dugovječnih standarda profesionalizma, stručnog autoriteta i hijerarhija koje je donijelo **globalno informacijsko doba, digitalna revolucija, sveprisutna “kultura sudjelovanja” i svojevrstan “kult amatera”** te **promicanje alternativnih oblića profesionalizma** (npr. hibridnog, relacijskog, transformativnog, demokratskog, građanskog aktivističkog, ekološkog i sl.) (isto: xv, xvii, xxiii).

- **profesionalno tamburaštvo u Hrvatskoj i iseljeništvu nije dakako imuno na navedene društvene izazove**
- njegovi dionici i sami kontinuirano moraju intelektualno i kreativno osmišljavati kako osigurati opstojnost vlastite profesionalne niše
- no oni istodobno predstavljaju upravo i jedan od spomenutih izazova u smislu alternative standardnom akademskom profesionalizmu
- osim toga, još i važnije, artikuliranje standarda stručnosti (vrsnoće), profesionalne kulture ophođenja i profesionalne autonomije jest proces koji je na polju tamburaštva u tijeku, te će **različiti aspekti uspostavljanja, održavanja ili pak povijesnog ili situacijskog transformiranja kriterija vrsnoće, napose na razini izvodilaštva, skladateljstva, obrađivanja, obrazovanja te komunikacije s publikom putem festivala i radijske i diskografske produkcije**, biti jednim od ključnih tematskih čvorišta čitavoga ovog istraživanja...

Zanimljivosti iz dosadašnjih istraživanja, razgovora...

- za današnje hrvatske skladatelje tambura je većinom **“još uvijek enigma jer ne poznaju instrumentarij i ne usude se pisati, iskreno su mi neki to rekli”**;
stoga bi trebalo **“napraviti određene *tutorijale* u kojima bi se objasnile mogućnosti tambure jer tambura ima strahovito veliki spektar izražajnih mogućnosti koji se zapravo još uvijek ne koriste”**;
postoji **“široki prostor za eksperimente”** u smislu **“utvrđivanje nečega što donosi dobar rezultat, dakle od boje tona, od artikulacije, načina sviranja ...”**
(Veljko Valentin Škorvaga, iz razgovora 24.03.2023.)

Literatura

Andrić, Josip (1962) *Tamburaška glazba: historijski pregled*. Slavonska Požega: Autorova vlastita naknada.

Bayley, Amanda (2010) (ur.) *Recorded Music: Performance, Culture and Technology*. Cambridge: Cambridge University Press.

Bithell Caroline – Hill, Juniper (2014) (ur.) *The Oxford Handbook of Music Revival*, Oxford: Oxford University Press, 2014.

Bonifačić, Ruža (1998) Regional and National Aspects of Tamburica Tradition: The Case of the Zlatni Dukati Neotraditional Ensemble. U: Pettan, S. (ur.), *Music, Politics, and War: Views from Croatia*. Zagreb: Institute of Ethnology and Folklore Research, str. 131-149.

Buchanan, Donna A. (1991) *The Bulgarian Folk Orchestra: Cultural Performance, Symbol, and the Construction of National Identity in Socialist Bulgaria*. Doktorski rad. Austin: The University of Texas at Austin.

Ceribašić, Naila (2013) Prema istraživanju ekonomije tradicijske glazbe u postsocijalističkoj Hrvatskoj. U: Čapo, J., Gulin, Zrnčić, V. (ur.), *Hrvatska svakodnevica: Etnografije vremena i prostora*. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku, str. 139-172.

Ceribašić, Naila (2022) Glazba u izvedbi: O glazbenoj interpretaciji sevdalinke od 1920-ih do 1950-ih. *Arti musices*, 53 (2), 265-296.

Čapo, Jasna (2019) *Dva doma: Hrvatska radna migracija u Njemačku kao transnacionalni fenomen*. Zagreb: Durieux.
Čapo Žmegač, Jasna – Gulin Zrnčić, Valentina – Šantek, Goran Pavel (2006) (ur.) *Etnologija bliskoga: poetika i politika suvremenih terenskih istraživanja*. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku – Naklada Jesenski i Turk.

Čaleta, Joško (2021) Tradicijska glazba na tržištu u postsocijalističkoj Hrvatskoj: Slučaj klapskog pjevanja. U: Biti, O., Senjković R. (ur.), *Transformacija rada: Narativi, prakse, režimi*. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku, str. 317-339.
Đurin, Sanja (2020) „*Hrvati su brend u Čileu*”: *Diskursi uspješnosti i pripadanja*. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku.
Ferić, Mihael (2011) *Hrvatski tamburaški brevijar*. Zagreb: Šokadija-Zagreb.

Forry, Mark (2011) *Saglasje tradicije i kulture u tamburaškoj muzici Vojvodine*. Novi Sad: Prometej.

Gulin Zrnčić, Valentina (2006) Domaće, vlastito i osobno: autokulturna defamilijarizacija. U: Čapo Žmegač, J., Gulin Zrnčić, V., Šantek, G. P. (ur.), *Etnologija bliskoga: Poetika i politika suvremenih terenskih istraživanja*. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku – Naklada Jesenski i Turk, str. 73-95.

Halužan, Tanja (2023) *Music at weddings in Zagreb*. Doktorski rad. Graz: Institut für Ethnomusikologie der Kunstuniversität Graz.

Hill, Juniper (2005) *From Ancient to Avant-Garde to Global: Creative Processes and Institutionalization in Finnish Contemporary Folk Music*. Doktorski rad. Los Angeles: University of California.

Imamović, Damir (2016) *Sevdah*. Sarajevo: Vrijeme.

Kolar, Walter W. (1973) *A history of the Tambura. Vol. I: The tambura in Europe – it's early development*. Pittsburgh: Duquesne University Tamburitians Institute of Folk Arts.

Krpan, Erika (2011) (ur.) *Tamburaški orkestar Hrvatske radiotelevizije: Sedam desetljeća*. Zagreb: Hrvatska radiotelevizija – Glazbena proizvodnja.Imamović, Damir (2016) *Sevdah*. Sarajevo: Vrijeme.

Kolar, Walter W. (1973) *A history of the Tambura. Vol. I: The tambura in Europe – it's early development*. Pittsburgh: Duquesne University Tamburitians Institute of Folk Arts.

Krpan, Erika (2011) (ur.) *Tamburaški orkestar Hrvatske radiotelevizije: Sedam desetljeća*. Zagreb: Hrvatska radiotelevizija – Glazbena proizvodnja.Leopold, Siniša (1995) *Tambura u Hrvata*. Zagreb: Golden Marketing.

MacMillen, Ian (2019) *Playing It Dangerously: Tambura Bands, Race, and Affective Block in Croatia and Its Intimates*. Middletown, CT: Wesleyan University Press.

March, Richard (2003) Globalno selo moje malo: Suvremeno tamburaško glazbovanje u Sjedinjenim Američkim državama. *Narodna umjetnost*, 40 (2), 169-179.

Njikoš, Julije (2011) *Povijest tambure i tamburaške glazbe*. Osijek: Šokačka grana – STD "Pajo Kolarić" – Hrvatski tamburaški savez.

Salazar, Lauryn C. (2011) *From Fiesta to Festival: Mariachi Music in California and the Southwestern United States*. Los Angeles: University of California.
Schippers Huib – Grant, Catherine (2016) *Sustainable Futures for Music Cultures: An Ecological Perspective*. Oxford: Oxford University Press.

Sremac, Stjepan (2002) Hrvati i tambura u Sjedinjenim Američkim Državama. *Etnološka tribina*, 32 (25), 57-74.

Škorvaga, Veljko V. (2019) Studij tambure na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. *Tonovi*, 73/34 (2), 3-12.

Škrbić Alempijević, Nevena – Potkonjak, Sanja – Rubić Tihana (2016) *Misliti etnografski: Kvalitativni pristupi i metode u etnologiji i kulturnoj antropologiji*. Zagreb: FFZG, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju – Hrvatsko etnološko društvo.

Vidić Rasmussen, Ljerka (2002) *Newly Composed Folk Music of Yugoslavia*. New York; London: Routledge.

Westerlund, Heidi – Gaunt, Helena (2022) (ur.) *Expanding Professionalism in Music and Higher Music Education: A Changing Game*. London; New York: Routledge.

Mjesto za razgovor i raspravu

- komentari na izlaganje i općenito o tamburaštvu...
- mogući prijedlozi radu...
- mišljenja... ?

HVALA NA POZORNOSTI!